

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra DEN DANSKE SAG

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 54.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947088038768/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Den Danske Sag

som Fostre af en gammel Overtro, der skal aflægges, og skøndt denne Opdagelse i Løbet af dette Aarhundrede lidels er skedd ligefra Middelhavet til Nordkap, saa er det dog kun i Danmark, man har opdaget den menneskelige Oplysning, der ene formaaer at overvinde den umenneskelige og at styrke Menneske-Livet til Fuldførelsen af sin store Løbebane til Verdens Ende.

Denne menneskelige Oplysning er nemlig den, at ligesom Menneske-Livet ligefra Begyndelsen er deelt i to Skikkelser, den mandlige og den kvindelige, der ikke blot udvortes, men især indvortes, er saare forskellige, og maae med al Flid bevares i deres Eiendommelighed, for at de ved en kjærlig Vexel-Virkning kan understøtte, gavne, glæde, udvikle og udfylde hinanden, saaledes har ogsaa Menneske-Slægten i Tidens Løb naturlig deelt sig i forskellige Folkefærd, hver med sit Tangemaal, sine herskende Tilbøieligheder og udmærkede Evner, saa at jo kraftigere og kiækkere ethvert Folk værner om sin Frihed og Selvstændighed, sit Fæderneland og Modersmaal, des frodigere udvikler Menneske-Livet sig i alle Retninger, og des gavnligere, glædeligere og frugtbare bliver Vexel-Virkningen mellem Jordens Folkefærd, des sandere og klarere Oplysningen om hele Menneske-Livet, dets Evner og Hjelpekilder, rette Bane og Bestemmelse. Endelig gælder det samme om alle Enkeltmænd hos ethvert Folk, at jo friere de, i Folkelivets Tjeneste, uden hinandens Fornærmelse, kan følge deres Tilbøielighed, gaae deres eget Skud og benytte deres Maal af Kræfter og Kundskaber, des mere blomstrer Folkelivet i sin Kreds til fælles Bedste.

Selv i Danmark er denne menneskelige Oplysning spæd endnu, og har uhyre Vanskeligheder at overvinde, da alle de saakaldte Oplysnings-Anstalter endnu gaae i modsat Retning og stræbe naturligvis at forhindre den Seier, som de føle, er deres Nederlag, saa man kan frit sige, at blev det Danske Folkeliv nu afbrudt i sin Udvikling, da blev derved ogsaa den menneskelige Oplysning, som er Menneske-Slægten eneste Redning, kvælt i Fødselen, og derfor vil og maa det Danske Folkeliv blive reddet ved det guddommelige Forsyns Styrelse, der ikke kan opgive sin Plan med Menneske-Livets Udvikling fra den dybeste Dunkelhed til den høieste Klarhed, og ventelig vil den store Kamp, som nu er begyndt mellem Østen og Vesten, i det hele vende Bladet, saa den folkelige Betragtning af Menneske-Livet, der i Danmark falder sammen